

**Не питайте. Клан Кеннеді й
жінки, яких вони знищили**

КУПИТИ

Упродовж багатьох десятиліть ім'я родини Кеннеді було синонімом багатства, влади й — понад усе — бездоганної репутації. Та за цим ретельно вибудованим фасадом таїться похмура правда — глибоко вкорінена традиція знущань над жінками, що передавалася від покоління до покоління й зламала чимало жіночих доль. Журналістка-розслідувачка Морін Каллаган викриває, як політична могутність клану давала змогу його хижакам залишатися безкарними й водночас змушувала до мовчанки жінок. Нарешті Каллаган переводить світло рампи на тих, хто перебував в орбіті Кеннеді — від Жаклін Кеннеді Онассіс і Мерилін Монро до Керолін Бессетт-Кеннеді, Розмарі Кеннеді, Мері Джо Копечне та багатьох інших, чиї імена досі лунали тихо, хоча мали б лунати гучніше. «Не питайте» — це давно назріле розвінчання міфу про одну з наймогутніших американських династій і спроба повернути голос тим, кого його позбавили.

Пролог

Ця книжка не ідеологічний чи партійний твір. Вона розповідає про тринадцятьох жінок і частину американської історії, яку замовчують на очах у всіх. Чоловіки з родини Кеннеді майже століття були героями й кумирами, але жінки, яких вони ламали, мучили, гвалтували, убивали або залишали помирати, ніколи не були частиною їхньої спадщини.

А мають бути. Це не історія. Вільям Фолкнер писав: «Минуле ніколи не вмирає. Воно навіть не стає минулим». Кеннеді залишаються потужною і часто руйнівною силою як у політиці, так і в культурі. На момент написання цієї книжки Роберт Ф. Кеннеді-молодший, відомий прихильник теорії змови та противник вакцинації, автор расистських та антисемітських коментарів, балотувався на посаду президента США. Він зібрав десятки мільйонів від великих спонсорів, майже всі з яких базувалися на праві спадщини. Він був спокійним і не піддавався сумнівам щодо обставин, які призвели до самогубства у 2012 році його другої дружини, Мері Річардсон Кеннеді — тендітної жінки, яку він мучив наприкінці їхнього шлюбу й напередодні її самогубства: зраджував, блокував кредитні картки та доступ до готівки, намагався примусово госпіталізувати її, казав, що їй «краще померти». Він паплюжив її репутацію, заявивши пресі в грудні 2023 року, що так, літав на приватному літаку покійного педофіла Джеффрі Епштейна не один раз, як раніше стверджував, а двічі, і це було тільки тому, що Мері мала «відносини» з головною постачальницею Епштейна, засудженою за торгівлю дітьми для сексуальних цілей, Гіслайн Максвелл, — твердження, яке, як мені сказали кілька людей, що добре знали Мері, абсурдне з огляду на її характер, моральні якості й ревну прихильність до католицизму. РФК-молодший також, хоча в це важко повірити, отримав величезну поблажку щодо неправдивого звинувачення в жорстокому сексуальному насильстві та вбивстві п'ятнадцятирічної Марти Мокслі в 1975 році, стверджуючи, що його скоїв не раніше вже засуджений кузен Майкл Скейкел, а двоє підлітків з Бронксу, один чорношкірий, другий змішаної раси — підлітки, чий імена він публічно назвав, поставивши їхні життя під загрозу. Роберт Кеннеді-молодший написав, що один із підлітків був «одержимий прекрасним білявим волоссям» Марти й що обидва юнаки вирішили «повестися з нею як печерні люди».

Уявіть, якби хтось, крім Кеннеді, висунув такі расистські безпідставні звинувачення. Медіа справедливо вибухнули б статтями, сповненими осуду. Однак протягом всіх цих десятиліть Кеннеді користувалися викривленими подвійними стандартами — у пресі, у системі правосуддя й у суді громадської думки.

Ці подвійні стандарти найяскравіше та найпідступніше проявляються саме тоді, коли йдеться про злочини, які чоловіки з родини Кеннеді скоїли проти жінок і молоді дівчат. Те, що зробили з Мері та Мартою, — лише два останніх приклади. Будь-яка жертва, що наважилася б чинити опір, зіткнулась би з величезною силою машини Кеннеді, яка перетворює будь-яку жінку, незалежно від її багатства, слави чи влади, на божевільну, злісну, мстиву наркоманку, гадюку, спокусницю. Хай якої тяжкої шкоди заподіяв їй чоловік з родини Кеннеді, суть залишається чіткою: вона сама напрошувалася. Це була її вина.

Отож Камелот, казка про велич і благородство чоловіків з родини Кеннеді, все ще існує.

Покійний Тед Кеннеді, відомий за прізвиськом Лев Сенату, з'їхав з мосту й залишив 29-річну жінку, свою пасажирку Мері Джо Копечне, помирати у воді на метровій глибині, коли її життя можна було врятувати. Проте цей злочинний вчинок успішно перетворили на «трагедію Теда» — жахливу подію, яка несправедливо завадила йому стати президентом Сполучених Штатів. Тед Кеннеді провів решту життя на посаді в Конгресі, його поховали як державного діяча з широким висвітленням у медіа, тоді як ім'я Копечне майже не згадували. Еллен Р. Малкольм, засновниця Списку ЕМІЛІ, ушанувала його пам'ять як «справжнього захисника жінок». Сесіль Річардс, тодішня президентка Американської Федерації планування батьківства, описувала його як «справжнього захисника здоров'я та прав жінок». Жодна не згадала Мері Джо Копечне.

Цей відомий алкоголік і серійний гвалтівник став героєм двох нещодавно опублікованих біографій, обидві написали чоловіки: двотомника з гіперболічними назвами «Ловлячи вітер» (Catching the Wind) і «Проти вітру» (Against the Wind) лауреата літературних премій Ніла Габлера й «Тед Кеннеді: життя» (Ted Kennedy: A Life) титулованого історика Джона А. Фаррелла. В останньому Копечне описано як «привабливу, хоч і не винятково красиву» — чому саме так? — перед тим, як зазначено, що їй не пощастило опинитися в автомобілі, який пасивно «злетів з мосту», ніби він, немов машина в романі Стівена Кінга «Крістіна», мав власний розум. Ніби тим автомобілем не керував п'яний Тед Кеннеді, водійське посвідчення якого було прострочене. Ніби Тед не мчав неосвітленою ґрунтовою дорогою і не злетів з невеликого мосту з такою швидкістю, що автомобіль перекинувся й упав на дах, а лобове скло розбилося.

Тед утік. Залишив Мері Джо в перевернутому автомобілі, змусивши її витягнути шию в незручному положенні, що завдавало болю, бо дихати вона могла через невеликий отвір, оточена темною водою, чекаючи на допомогу, яка так і не прийшла.

Після аварії, вгадайте, хто виявився в усьому винен? Не Тед, а його жертва, Мері Джо, тому що самотня жінка сиділа в машині цього одруженого чоловіка пізно вночі. Кеннеді мають спосіб придушувати голоси всього й усіх: книжок, мінісеріалів, інтерв'ю — усього що суперечить їхньому золотому іміджу. Зазвичай вони роблять це за допомогою влади або хабарів. Керолайн Кеннеді та Марія Шрайвер особисто лобіювали канал History, щоб скасувати мінісеріал «Кеннеді» 2011 року, який один прихильник родини назвав «мстивим» і «злостивим» у New York Times, і досягли успіху.

За дуже сумною іронією, навіть найвпливовіші жінки з родини Кеннеді хотіли б, щоб цю історію стерли. І такі зусилля дозволили цій брехні, цьому раку в американському політичному організмі далі метастазувати. Настав час зробити правильний учинок для жінок і дівчат і для нас самих — вилучити її.

Історії тут подані не в хронологічному порядку. Деякі жінки згадуються разом, а деякі — окремо, але їхній унікальний досвід резонує так, що пов'язує їх у політичному, історичному, культурному та соціальному житті Америки XX і XXI століть. Деякі — такі як Джекі Кеннеді Онассіс, чие життя рухалося в напрямку сучасного американського фемінізму від дебютантки у вищому світі до першої леді, від трофейної дружини до сексуально визволеної кар'єристкi в Нью-Йорку — з'являться знову; інші дівчата й жінки мають коротші історії, коротші життя.

Через детальні репортажі та інтерв'ю з багатьма людьми, які раніше ніколи не висловлювалися, ця книжка прагне дати читачу зрозуміти, як багато років відчували себе жінки поряд із чоловіками з родини Кеннеді. Я дозволила собі трохи творчої свободи, але кожна із цих історій ґрунтується на багаторічних дослідженнях. Багато із цих жінок — складні особистості. Їх також приваблювали гроші, слава, влада — і це нормально. Ми досягли значного прогресу в усвідомленні, що мало хто з дівчат і жінок — ідеальні жертви. Ніхто з тих, про кого йдеться на цих сторінках, попри те, в чому Кеннеді можуть вас переконати, не заслуговував на те, що з ними сталося. Жодна з них не заслуговує на пляму на репутації, яку Кеннеді залишили навмисно й без жодних докорів сумління. Ця книжка має на меті виправити ситуацію, по-новому поглянути на деяких жінок, життя яких ми вважаємо відомими, і на тих, кого ми ніколи не зустрічали й мало що про них знаємо.

Замисліться над цим: Жаклін Кеннеді, тридцятичотирирічна вдова й мати, яка об'єднувала націю після того, як ледь уникла куль, що вбили її чоловіка, яка дала світові знак, що Америка не тільки переживе це лихо, а й вийде з нього сильнішою, після повторного одруження п'ять років по тому була засуджена як повія, що продала себе тому, хто запропонував найвищу ціну. Така

репутація супроводжувала захопливе, складне, творче й суперечливе життя Джекі аж до самої її смерті. Чоловік ніколи не був би так зневажений. Те, що сталося із Джекі, сьогодні було б немислимо.

Кеннеді залишаються з нами. Але що насправді є спадщиною Кеннеді? Як її ідентифікувати? Чи заслуговують Кеннеді залишатися центром влади в американському житті й політиці? Чи ми повинні відправити їх у безславне минуле? Якщо ні, то що вимагати від кожного Кеннеді, який прагне влади?

Ми можемо відповісти на ці запитання, лише повністю усвідомивши, як жорстоко Кеннеді поводитися із жінками протягом поколінь. Ця тенденція бере початок від безжального патріарха, Джозефа П. Кеннеді-старшого, фінансово й сексуально жадібного чоловіка, який мав дев'ятьох дітей. Його шлях до влади пролягав через синів; дочок він виховував для того, щоб у майбутньому вони вийшли заміж і народили дітей — у його очах вони не мали ніякої цінності. Джо, який завжди прагнув досягти надзвичайних успіхів, скоїв два первородні гріхи. Перший був політичним і завадив йому стати президентом: відкрите захоплення Адольфом Гітлером, коли Джозеф був послом США у Великій Британії, і безкровне прийняття неминучої загибелі західної демократії. За цим ішов його особистий первородний гріх: немислимий учинок проти власної прекрасної молодшої дочки Розмарі, яка зазнала долі, гіршої за смерть. Це отруйні корені, з яких виросла вся мізогінія та насильство Кеннеді — психологічне, фізичне, політичне й особисте.

Назва цієї книжки походить від найвідомішої фрази з інавгаційної промови Джона Ф. Кеннеді 1961 року: «Не питаєте, що ваша країна може зробити для вас....».

«Не питаєте» також завжди було застереженням для жінок в оточенні Кеннеді не ставте питань. Не просіть допомоги чи поваги, справедливості чи правосуддя.

Книжка сприймає це твердження як виклик. Не питати?

А ми запитаємо.

Січень 2024 року

КУПИТИ